

СТРАТЕГИЈА РАДА

ЗАВИЧАЈНОГ УДРУЖЕЊА „ГЛАМОЧ“
ЗА ПЕРИОД од 2012. ДО 2015. ГОДИНЕ

Бања Лука, децембра 2011. године

1. УВОД

Сама идеја удруживања Гламочана у Бањалуци није новијег датума, али се са њеном реализацијом морало чекати све до 2003. године, када је једно такво удружење и формално – правно регистровано. Намјера је била јасна – омогућити популацији становника Бањалуке, који воде поријекло из Гламоча, али и свим осталим добронамјерним грађанима, да на организован начин остварују своја права у свим сферама живота. Неколико хиљада Гламочана, који живе и раде у граду на Врбасу, велики су капацитет и само је требало ту снагу препознати и објединити у јако Завичајно удружење.

Нажалост, ствари се нису одвијале брзином која би омогућила значајнији утицај Удружења у друштву у којем је дјеловало. Од свог формирања Удружење је ишло узлазном путањом, јачало и добијало све већи број присталица међу Гламочанима, али и онима чије поријекло није из тих крајева. Посебно је тај раст изражен у посљедњих неколико мјесеци, након започињања мандата новог руководства Завичајног удружења „Гламоч“.

Циљ овог документа је да у кратким цртама упозна читаоце са најважнијим смјерницама у будућем раду Удружења, како би свако ко жели да учествује у његовој изради могао да даје своје корисне приједлоге и сугестије о активностима за које сматра да могу помоћи побољшању рада ове организације.

Не желећи да будемо превише опширни у овој анализи, даћемо само најосновније смјернице Стратегије развоја Удружења за период од 2012. до 2015. године, са значајнијим освртом на неке стратешке и оперативне циљеве и активности које треба да доведу до реализације тих циљева.

Желимо да се и Ви укључите у рад на овом документу, да он заживи, јер сматрамо да се овај документ треба увијек допуњавати, како би он био што потпунији, а активности које су у њему наведене да буду што сврсисходније.

Надамо се, такође, да ће овај документ бити добра основа за организацију рада осталих наших градских, општинских, мјесних и других огранака, како у нашој земљи, тако и у земљама у нашем окружењу, па и на другим континентима. Мислимо да само овако уједињени можемо постићи и реализовати наше најважније приоритете и циљеве, на општу корист и нас и људи у нашем Завичају.

На изради документа радили:
Драгомир Нинковић
Радован Грајић

2. ИСТОРИЈАТ УДРУЖЕЊА

На приједлог Иницијативног одбора за оснивање Завичајног удружења "Гламоч" у Бањалуци, 2. маја 2003. године одржана је Оснивачка скупштина Удружења. Овај дан званично је и узет као датум оснивања Удружења. Оснивачком скупштином тада је председавао Срето Смиљанић, а на Скупштини је усвојен и Статут Удружења. Чланови Иницијативног одбора били су Милорад Бабић, Милан Бојиновић, Радован Пиљак, Срето Смиљанић, Вуко Станивук, др Војко Субошић, Војин Тривуновић, Обрад Унчанин и Драган Шавија као председник Одбора.

Изабрани су и органи Удружења. За председника је изабран др Перо Аћимовац, а за потпредседника проф. Предраг Ђукић. За председника Управног одбора изабран је проф. др Ратко Крварушић, док су остали чланови овог тијела били Радован Пиљак, Мићо Радоја, др Војко Субошић, Обрад Унчанин, Драгица Ђерман, Војин Тривуновић, Вујо Станивук, Драгомир Нинковић и Милан Бојиновић.

Данас радом Удружења руководе Радован Грајић као председник Удружења и Страхило Субашић као председник Управног одбора.

Од свог оснивања до данас Удружење је дјеловало према Статуту, са основним циљевима да обједини интересе свих чланова Удружења у једну цјелину, развија све видове сарадње и помоћи Гламочанима, његује обичаје и чува историјско наслеђе, организује културне и спортске активности, сарађује са државним органима и институцијама, као и са невладиним организацијама.

Као непрофитна организација, Удружење не остварује профит ни зараду, него се рад Удружења заснива на добровољној чланарини, донацијама и помоћи наших суграђана широм свијета. Од тих средстава Удружење финансира и штампање листа "Коло" - званичног гласила Завичајног удружења "Гламоч". Главни и одговорни уредник листа је Војин Тривуновић, књижевник.

Удружење данас има и своје почасне чланове, а то су пок. Ђурађ Ђуро Талијан (као први почасни члан), др Перо Аћимовац, пок. проф. др Ратко Крварушић и др Војко Субошић.

3. ОСНОВНЕ ОДРЕДНИЦЕ ИЗ СТАТУТА ЗАВИЧАЈНОГ УДРУЖЕЊА „ГЛАМОЧ“

Завичајно удружење "Гламоч" (у даљем тексту Удружење) је слободно, нестраначко, невладино и непрофитабилно добровољно удружење грађана. Удружење има својство правног лица. Назив удружења је Завичајно удружење "Гламоч". Сједиште Удружења је у Бањалуци, у улици Симе Матавуља 8.

Удружење дјелује на територији Републике Српске, Федерације БиХ и у другим срединама гдје за то постоји општи интерес. Удружење може основати и друге организационе облике, као што су подружнице, канцеларије, клубови, секције, одбори и слично, на тематском и територијалном принципу. Одлуку о оснивању организационих облика из претходног става доноси Скупштина Удружења.

Удружење своја права и обавезе остварује у складу са Уставом, Законима и овим Статутом.

Циљеви рада Удружења су да на организован начин појединачну економску моћ, знање и способност сваког свог члана обједини у заједнички интерес, да кроз економске програме и удруживање средстава и рада ради на развоју општине Гламоч и других средина у којима живе и раде Гламочани. Удружење има задатак и да његује обичаје и традицију, чува историјско и културно наслеђе и развија духовне и хумане вриједности Завичаја. Удружење остварује и развија сарадњу са сродним удружењима и организацијама, државним органима и институцијама, те невладиним сектором.

Члан Удружења може бити свако пунољетно правно и физичко лице, као и страни држављани, који, добровољно приступајући Удружењу, прихватају циљеве, програм рада и Статут ове организације. Члан може бити и малољетно лице, уз претходну сагласност родитеља или старатеља тог лица. Сви они су дужни, својим понашањем и радом, штитити углед Удружења.

Све детаљније информације могу се добити у Секретаријату Удружења у Бањалуци, у улици Симе Матавуља 8.

4. МЕТОДОЛОГИЈА

Стратегија развоја Удружења за период до 2015. године представља један од кључних докумената овог предузећа. У њему су дефинисани стратешки циљеви, пројекти и идеје које ће омогућити реализацију и испуњење зацртане визије развоја.

Документ је припремио стручни тим Управног одбора Удружења. Мишљење је да је само на такав начин – тимским радом - могуће доћи до квалитетних рјешења и свеобухватног сагледавања прилика у којима ово Удружење ради. Тим су заједно прошао веома комплексан процес дефинисања највећег броја фактора који утичу на резултате рада Удружења, при чему су коришћене најсавременије методе и препоруке које су дефинисане у овој области.

У овом процесу одржан је низ састанака, консултација, разговора и других облика прикупљања података, који су релевантни као показатељи у појединим областима.

Приликом израде Стратегије коришћене су методе засноване на научним и емпиријским показатељима, до којих се дошло у току истраживања процеса који се одвијају у Удружењу и средини у којој оно дјелује.

Анализе рада Удружења у претходном периоду, тенденције и разни показатељи, општи друштвени трендови и друге чињенице послужиле су што бољем сагледавању пословних прилика. Посебна пажња посвећена је пословним кретањима под утицајем економске кризе у којој се у задње вријеме налази свјетска економија. Како је тешко предвидјети даљи ток догађаја у тој области, потрудили смо се да процјене буду што реалније и примјерене садашњем тренутку. Ово сматрамо битним јер велики дио финансирања рада Удружења зависи од прилика у пословном окружењу, с обзиром на чињеницу да Удружење значајан дио прихода остварује кроз пословну сарадњу са фирмама и другим правним лицима.

Фазе које су одређене у овом документу показују детаљан приступ организацији, уређењу, изради и анализи цијелокупне ситуације у којој се Удружење налази.

I ФАЗА: ОРГАНИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ

У оквиру прве фазе израде овог документа извршено је формирање тима, који ће бити носилац активности неопходних за квалитетно и досљедно формирање кључних елемената Стратегије. Осим тога, обезбијеђена је неопходна комуникација са свим релевантним учесницима у процесу доношења одлука, као и са руководиоцима појединих актива Удружења.

II ФАЗА: АНАЛИЗА ТРЖИШТА И SWOT АНАЛИЗА

Активности у овој фази омогућиле су сагледавање стања у окружењу, дефинисање кључних елемената Стратегије, одређивање предности, али и неких критичних питања која се тичу самог рада Удружења. Сагледане су све досадашње активности Удружења, са процјеном и анализом добијених повратних информација.

III ФАЗА: ВИЗИЈА, МИСИЈА И ЦИЉЕВИ

У овој фази извршено је прецизније дефинисање визије, мисије и стратешких циљева. Предложена је дугорочна визија развоја Удружења, те дефинисани најважнији стратешки правци у којима ће се Удружење кретати у наредном периоду.

IV ФАЗА: ПРЕПОРУКЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОЈЕКТА

С обзиром на природу дјелатности, јако много елемената утиче на планирање, развој и имплементацију одређених пројеката. Велики дио њих зависи од спољашњих фактора (стања у друштву, стања у локалним заједницама, глобалних економских и финансијских токова...), као и од унутрашњих (става руководства, степена ангажовања, динамике извршења појединих циљева...). Зато су, без претензије дефинисања временских рокова, дате препоруке ове врсте.

V ФАЗА: ПРИПРЕМА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ СТРАТЕГИЈЕ

Припрема за спровођење стратегије дата је у плану имплементације.

VI ФАЗА: ПРАЋЕЊЕ И АНАЛИЗА СПРОВОЂЕЊА СТРАТЕГИЈЕ

У овој фази ће бити спроведено континуирано праћење и анализа, а по потреби дефинисани и елементи корекције, који би помогли што бољем спровођењу зацртаних активности.

5. АНАЛИЗА СТАЊА

Живот и организовање активности у времену какво је ово јако су тешки. Економске кризе, свеукупно стање у друштву и остали фактори ближег и даљег окружења не остављају много могућности за развој било каквих облика дјеловања и рада. Свих ових проблема није поштеђено ни Завичајно удружење „Гламоч“.

У свом досадашњем раду Удружење се, као невладина и непрофитна организација, сналазила на разне начине дефинисане у Статуту. Посебно се овдје мисли на изналагање новчаних средстава, која би омогућила нормалан рад и активности, али и на друге облике дјеловања у слоћеним условима какви владају код нас и окружењу.

Кад је у питању рад самог Удружења, потпуно је евидентно да су чланови најужег руководства сносили највећи дио одговорности и обавеза, врло често стављајући општи интерес испред личног. Нажалост, врло често нису наилазили на свеобухватнију помоћ и ангажовање осталих чланова Удружења. Руководећи се претходно исказаним ускуством, мислимо да унутар организације треба креирати климу заједничке одговорности, обавеза и интереса, што би требало да представља додатни мотив, а не наметнуту обавезу. Само тако се може очекивати да ће сви ресурси којима чланови Удружења располажу – људски, интелектуални, привредни, спортски, културни... бити максимално искориштени на опште добро.

Највише пажње у досадашњем раду Удружења посвећивано је организовању или учествовању у организовању разних културних, хуманитарних и других акција, као што су Вечери Гламочана, Дани гламочког кромпира, Гламочки сабор, Вечери гламочке омладине, обиљежавање важних датума из историје, организовање хуманитарних акција које су имале за циљ помоћ нашим људима у прикупљању средстава за лијечење, активности на изградњи вјерских објеката и слично. Све ове активности биле су пропраћене медијски и од стране јавности, са мањом или већом заступљеношћу.

Без обзира на све ово, и даље постоји релативно мала заинтересованост чланства, са евидентно проблематичним процесом окупљања нових чланова Удружења. Овај тренд је у задњих неколико мјесеци заустављен, али још увијек прилив нових чланова није на задовољавајућем нивоу. Стога Удружење планира низ активности како би одзив нових чланова био што масовнији, а укључивање у рад Удружења старих чланова што активније. У овом документу биће ријечи о свим овим активностима појединачно, уз изношење проблематике и приједлога за реализацију зацртаних циљева.

Важно је напоменути да су у Удружење добро дошли сви, без обзира на национално, вјерско и друго опредјељење, пол, старост, мјесто боравка, поријекло и друге факторе. Важно је само да сви који желе постати чланови искажу жељу да на прихватљив начин остварују своје интересе, при томе не поврјеђујући интересе других чланова који се по било којој наведеној одредници разликују.

6. SWOT АНАЛИЗА

SWOT анализа је поступак идентификације и процјене снага и слабости посматраног субјекта сагледаних у интерном окружењу и идентификације и процјене шанси и препрека сагледаних у спољашњем окружењу. Свака организација треба да идентификује и процијени унутрашње перформансе, на које може да утиче у великој мјери, али исто тако да идентификује и процијени спољашње околности и збивања која су изван њеног утицаја.

SWOT анализа представља једну од метода успостављања равнотеже између интерних способности и екстерних могућности. Она је скуп аналитичких метода којима се упоређују сопствене снаге и слабости са могућностима и опасностима у окружењу. Осим тога, она омогућава откривање и препознавање позитивних и негативних фактора који утичу на испуњење стратешких циљева.

Тако дефинисана и проведена анализа предности и недостатака организације, шанси и пријетњи из окружења дала је резултате који су сумирани и приказани у наредној табели.

S - Снаге (Strengths):	W - Слабости (Weaknesses):
<ul style="list-style-type: none">• дугогодишња традиција и искуство у обављању дјелатности• повољна локација јединица Удружења (канцеларије, Клуб Гламочана)• препознатљивост у ширем и ужем окружењу• многоструко потврђено лидерство на нивоу истих или сличних удружења грађана и организација• посједовање високог нивоа знања и искуства у процесима управљања и одлучивања• доказана снага управљачког тијела• постојање дефинисаних развојних програма• велики број контаката са потенцијалним члановима и пословним сарадницима• велика регионална распрострањеност и заступљеност• број становника у појединим друштвеним заједницама који су потенцијални чланови и активисти	<ul style="list-style-type: none">• просјечан стандард већине потенцијалних чланова• недовољно информација о ставу потенцијалних чланова• недостатак континуираног мјерења задовољства• недовољно разрађени планови• недовољна упућеност потенцијалних чланова о плановима и активностима• недовољно аналитичко праћење и мјерење ефеката цјелокупних активности• недовољно испланиране акције и радње на промоцији и медијском наступу• недостатак људских ресурса одговарајуће квалификационе структуре, довољног знања и искуства за поједине позиције, недостатак иницијативе• недовољна искориштеност свих потенцијала и ресурса

<p>O - Шансе (Opportunities):</p> <ul style="list-style-type: none"> • могућност проширења мреже на велики број локалних заједница • недовољна покривеност активностима других сличних организација • могућност сарадње са другим сродним удружењима • могућност стварања важних система и активности на регионалном нивоу • дјеловање сједишта у центру већине културних, привредних, спортских и других дешавања у Српској • могућност успостављања стратешког партнерства на више нивоа (физичка и правна лица) • могућност проширења активности на едукативне и друге активности које доносе одређена новчана средства 	<p>T - Пријетње (Threats):</p> <ul style="list-style-type: none"> • рад у условима велике економске и финансијске кризе • мала платежна моћ потенцијалних чланова • неповољна друштвена, економска и финансијска клима, карактеристична за земље у транзицији • осликавање глобалне рецесије на домаће тржиште, као један од извора финансирања • неповољна демографска кретања • непостојање средстава у буџетима локалних заједница за помоћ у раду сличних организација
--	---

У табели су наведене и препознате снаге, слабости, шансе и пријетње. У даљем тексту дата су појашњења неких од наведених чињеница.

СНАГЕ

Завичајно удружење Гламоч има иза себе десетак година активног дјеловања на подручју града Бањалучке, па је искуство на том плану веома велико. Још од свог оснивања, Удружењу су биле на располагању просторије, које су у задњих пар мјесеци додатно уређене и опремљене свом неопходном опремом. Као такво, једно је од ријетких удружења сличног карактера које има континуитет у раду, који се већ увелико препознаје код потенцијалних чланова, сличних удружења и потенцијалних пословних партнера. Сви они са којима је до сада остварена сарадња на било ком плану задовољни су и спремни да се и даље укључују у активности у раду Удружења.

Искуство и знање којима располаже руководство Удружења је од великог значаја за његов рад, јер времена која долазе захтијевају много више снаге у спровођењу зацртаних циљева и активности. У задње вријеме веома велика пажња посвећује се изради развојних програма, идеја и активности које би требале да још више учврсте, одрже и побољшају положај Удружења у локалној заједници у којој дјелује. Проширењем мреже одбора у многим мјестима то ће још више побољшати.

На побољшање рада Удружења и његову све већу заступљеност у локалним заједницама утиче и податак да постоји велика дисперзија становништва, које је у мањој или већој мјери спремно да се укључи у његов рад. Услов за то су чести контакти са становништвом, упознавање са активностима и дјеловањем Удружења, акције и све друге активности које су од користи за ту популацију.

СЛАБОСТИ

Већ је неколико пута поменито да је један од основних видова финансирања рада Удружења чланарина, која се дефинише на годишњем нивоу, добровољна је и ничим није условљена. Просјечан стандард већине потенцијалних чланова може неповољно утицати на број чланова и њихове активности у оквиру Удружења. Иако је јасно да одређене идеје и развојни планови постоје у некој мјери, јасно је да све њих треба дефинисати у једном документу и дати на увид свим заинтересованим лицима, организацијама и друштвеним заједницама са којима постоје планови о сарадњи.

Истраживања која су спроведена у протеклом периоду показала су да, без обзира на дужи низ година у којима Удружење ради, велики број потенцијалних чланова није упознат са радом Удружења. Ово је посљедица недовољног „рада на терену“, са самим становништвом, које није могло у довољној мјери бити упознато са активностима Удружења. Слабо је коришћен и медијски простор, па је тиме информисаност чланства била на веома ниском нивоу.

Осим неколицине чланова, уочена је слаба заинтересованост за тимски рад, побољшање услова рада, слаб је био степен ангажовања на активностима које доприносе побољшању угледа и имиџа Удружења, а није постојао никакав процес мјерења задовољства радом удружења. У наредном периоду све ове ставке морају бити препознате и по могућности елиминисане, до највише могуће мјере.

Иако Удружењу гравитира велики број високо образованих људи и стручњака у разним областима, примјећена је слаба заинтересованост и њихово ангажовање у раду Удружења. Укључивање тих људи у активности Удружења у наредном периоду мора бити један од приоритета.

ШАНСЕ

Капацитет и могућности ширења дјелатности Удружења на велики број локалних заједница, како у земљама у окружењу, тако и у иностранству, представља једну од највећих квалитативних предности. Знајући да у овом сегменту дјелује релативно мали број сличних организација, а које немају знатније примјећене активности, Удружење може постати лидер у регионалној организацији оваквих удружења. Могућности сарадње са таквим организацијама могу бити доведене на највиши могући ниво, јер сви имају сличне програме и сличне циљеве. Треба напоменути да сви раде у сличним условима, тако да би удруживање у организације регионалног типа било знатна компаративна предност.

Сједиште Удружења је у Бањалуци, највећем административном, културном, привредном и спортском центру у Републици Српској и једном од највећих градова у региону. Такву позицију јасно треба искористити и поставити се у позицију коју такав положај омогућава. Сарадња са јединицама локалне власти је од примарног значаја за рад Удружења. Желимо бити једна од позитивних снага у друштву у којем живимо и активни учесници у његовој свакодневници.

Због своје позиције, Удружење сматра Бањалуку централним мјестом организације или централом свих локалних удружења која буду формирана, без обзира на географску локацију. Примјена савремених комуникационих технологија то и омогућава.

ПРИЈЕТЊЕ

Највеће пријетње раду Удружења углавном долазе из неповољне опште друштвене ситуације, која влада у свијету. Рецесија и велика економска криза, која је захватила и најразвијеније земље рефлектује се и на средине у којима Удружење спроводи своје активности. Са том кризом тијесно је повезан смањен доток средстава која потичу од донација, а која су једна од кључних ставки за нормално функционисање Удружења. Иако рад Удружења наилази на висок степен разумијевања локалних заједница, неки трошкови су неминовни и не постоји начин да се они елиминишу. Потпуно је јасно да се за њих морају континуирано изнајзити средства, ради обезбјеђења егзистенције самог Удружења.

Економска криза захватила је и локалне заједнице, која у својим буџетима све више смањују издвајања као помоћ раду организација сличног карактера.

Превазилажење ових пријетњи у великој мјери или скоро никако не зависи од Удружења, али се Удружење и његово руководство морају порудити да утицај свих ових негативних фактора сведу на најмању могућу мјеру.

ЗАКЉУЧАК

Циљ провођења SWOT анализе је да усмјери Удружење на то да снаге треба да сачува и појача, а слабости, уколико је то могуће, отклони, те да идентификује оне шансе које се реално могу искористити и препреке које треба избјећи. Ова анализа омогућава Удружењу да настави да развија конкретне циљеве за одређени планирани временски период.

Све горе наведене анализе су приказале тренутно стање Удружења и окружења у којем оно дјелује, те направиле солидну основу за креирање основних стратешких одређења. Идентификовани су најважнији елементи и варијабле које су од кључног значаја за функционисање Удружења и који су дјелимично настали као резултат претходног периода, а дјелимично усљед неконтролисаних околности из турбулентног окружења.

Међутим, истовремено је уочен и констатован висок степен знања, ангажованости и жеље постојећег руководства Удружења да се проблеми благовремено и дугорочно на квалитетан начин ријеше. Нажалост, тренд који промовише руководство још увијек није у довољној мјери примичен и препознат код осталих структура.

7. МИСИЈА, ВИЗИЈА И ЦИЉЕВИ

Визија

Визија се обично дефинише као став, исказ о жељеној будућности организације у оквиру подручја пословања (подручје дјеловања се обично дефинише кроз мисију организације). Визија се темељи на вјеровању да се може утицати на будућност саме организације.

Предлажемо да се визија формулише у складу са оним што се жели постићи у будућем периоду од двадесет, тридесет или чак и више година. Она треба да буде усмјеравајућа, инспиративна, живописна, једноставна и изводљива. Она треба да представља одредиште ка којем се, као организација, крећемо. Јасно дефинисана и прихваћена визија треба да мотивише и усмјерава све чланове Удружења на предузимање одговарајућих акција које ће омогућити квалитетну промјену.

Предлажемо следећу визију Удружења:

Визија Завичајног удружења Гламоч је да постане једна од водећих организација сличног карактера у региону, како би за своје чланове, локалне заједнице у којима дјелује (општине, градови, државе, континенти) и становнике у Гламочу представљала значајну друштвену снагу и ослонац у њиховом животу и раду.

Мисија

Мисија се најчешће дефинише као сврха постојања неке организације. Да би се она формулисала на одговарајући начин, потребно је било идентификовати и сагледати предности и недостатке, процијенити ресурсе и потенцијале којима се располаже, упознати окружење и промјене на њему. Мисија представља један од фактора, камена темељаца, заједно са визијом, који усклађују парцијалне интересе, који су различити и често супротстављени, и доводи их у склад.

Све то је потребно да би се обезбиједило синхронизовано дјеловање ради остваривања заједничког циља. Непостојање мисије замагљује заједнички циљ и стога се уочава неопходност њеног формулисања. Добро дефинисана мисија Удружења би требало да да одговор на питања о томе шта то Удружење ради, за кога оно то ради, због чега то ради и на који начин.

Завичајно удружење Гламоч тренутно нема формално написану мисију, и у овом стратешком плану се предлаже мисија како слиједи:

Завичајно удружење Гламоч је организација која кроз удруживање и дјеловање својих чланова кроз различите видове ангажовања, помоћи, услуга и других облика тог дјеловања у складу са законом, омогућава побољшање квалитета њиховог живота и рада у локалним заједницама. Посебну пажњу посвећујемо побољшању њихових међусобних односа и стварању међусобног повјерења.

При томе, свим својим члановима Удружење, у складу са својим могућностима, обезбјеђује услове за остваривање личног и општег интереса.

Циљеви

Циљеви треба да одражавају намјере Удружења у будућности. Они су корак даље у разради и испуњавању дефинисане мисије. Циљеви се користе да би искази о мисији постали оперативни.

Када су прецизно формулисани, циљеви усмјеравају рад Удружења и његових организационих јединица ка извршењу заједничког дјеловања.

Током читавог рада на пројекту, који је укључио прављење снимака стања по различитим областима, размјену искустава и података, претраживање, анализирање и провођење истраживања, као и бројне друге активности, искристалисало се неколико кључних циљева које би у наредном периоду Удружење требало постићи. То су:

- 1. Омасовљавање чланства на свим нивоима и у свим локалним заједницама (општине, градови, државе и континенти)**
- 2. Формирање мреже Удружења на свим мјестима гдје то буде могуће**
- 3. Повезивање свих огранака Удружења у јединствен систем**
- 4. Очување културне баштине Гламочана, његовање традиције и обичаја и преношење тих вриједности на младе генерације**
- 5. Формирање базе података о свим нашим људима, без обзира гдје се налазили**
- 6. Јачање друштвеног утицаја у свим областима живота локалних заједница у којима Удружење дјелује**
- 7. Проналажење начина за стабилизацију и трајно очување извора финансирања**
- 8. Учествовање у јавном животу локалних заједница у којима Удружење има формиране огранка**
- 9. Проналажење пословних партнера, са којима ће утицаји на квалитет живота чланова Удружења бити доведени на максималан могући ниво**
- 10. Остваривање сарадње са општинским и другим структурама у Гламочу, у циљу заједничког дјеловања на рјешавању текућих проблема за које Удружење има ресурсе (хуманитарни рад и рад од општег интереса)**
- 11. Спровођење константне медијске присутности на подручју дјеловања, ради информисања садашњег и потенцијалног чланства о активностима Удружења и његовог афирмисања**

8. ОРГАНИЗАЦИЈА

У овом тренутку Удружење највише активности спроводи на подручју града Бањалука, са одређеним активностима на неколико других општина на подручју Републике Српске. Основани су огранци у Београду и Новом Саду, од којих се очекује да на територији Републике Србије спроведу све оно што ће бити зацртано у овом документу.

Сједиште и централа Завичајног удружења „Гламоч“ ће бити у Бањалуци, јер је објективно на том подручју и највећи број активних чланова. Осим активности у сједишту, рад Удружења биће организован у регионалним, градским (општинским), мјесним и сеоским одборима, као и у дијаспори. Мјесни одбори ће бити организовани по мјесним заједницама у градовима и општинама, ради лакше и брже комуникације са чланством. Сеоски одбори биће формирану углавном на подручју гламочке општине, али и на другим територијама гдје се за тим буде указала потреба.

Организација рада одбора у иностранству је још један од приоритета Удружења, јер тиме јачамо значај и активности наших људи који су одселили у друге државе и на друге континенте, а који имају жељу да својим активностима помогну рад Удружења. Сматрамо да међу тим људима има велики број стручњака

Радам одбора и актива руководиће предсједници одбора, односно актива, а сву потребну координацију између централе и њих обављаће координатор за рад сједишта тих одбора и актива. Координатор је задужен за благовремени проток инструкција и информација од сједишта ка одборима и активима, као и обрнуто. Координатор обавља и координише и послове на ралацији Удружења из Новог Сада и Београда, као Удружења из дијаспоре и обрнуто. Као и све друге активности и функције, и ова функција ће се обављати на добровољној бази, а за њу ће бити одабран неки од чланова Удружења.

У оквору својих активности, Удружење је формирало Актив омладине и Актив жена, а у фази оснивања је Актив за пружање примарне хуманитарне помоћи и Актив пензионера. Тиме смо добили још веће могућности у остваривању својих заданих циљева. Рад ова четири актива у потпуној је координацији са радом осталих органа Удружења. Сваки од њих ће у наредном периоду направити план рада и активности и доставити га Скупштини и Управном одбору на разматрање и усвајање.

Један од најважнијих задатака у раду Удружења биће сарадња и координација са општинским органима општине Гламоч, агенцијама и удружењима формираним на локалном нивоу. Посебну пажњу Удружење ће посветити изради и учешћу у изради развојних и других програма који ће знатно утицати на побољшање квалитета живота у Гламочу.

Руководство Удружења и сви његови чланови моћи ће на овај начин да остварују лакшу међусобну сарадњу, али и сарадњу са свим организацијама, институцијама и појединцима који имају сличне намјере и циљеве.

У оквиру Удружења формиран је и Редакцијски одбор, који води рачуна о издавању листа „Коло“ – гласила Завичајног удружења „Гламоч“.

9. ФИНАНСИРАЊЕ

Као један од највећих проблема у раду Удружења јавља се обезбеђивање финансијских средстава, неопходних за рад Удружења. Као организација, Удружење закупљује канцеларијски простор код административне службе града Бањалука, плаћа комуналије и таксе, набавља канцеларијски и други материјал неопходан за рад, те финансира текуће трошкове одржавања. Све ово изискује знатна материјална средства, до којих Удружење у овом тренутку тешко долази.

Као један од основних извора финансирања појављује се **чланарина**, која се од чланова прикупља на годишњем нивоу. Висина чланарине одређена је актима Удружења. Уплатом чланарине, чланови добијају чланске картице са именом, презименом и бројем чланске карте. Са њом они остварују своја права, која су дефинисана у актима Удружења, али и разне друге погодности и попусте код куповине роба и услуга у пословним просторијама наших партнерских компанија. Удружење континуирано ради на повећању броја тих партнера, како би својим члановима омогућило што квалитетније снабдијевање, према њиховим потребама.

Подаци о свим члановима чувају се у намјенски урађеној електронској бази података, која садржи име и презиме члана, име оца, датум и мјесто рођења, матични број, мјесто становања, улицу и број, бројеве телефона, е-маил адресе и друге податке који могу бити значајни у раду Удружења. Ови подаци су интерног карактера и не могу се користити у било какве друге сврхе осим као помоћ при раду и активностима Удружења. Подаци се нигдје, ни на којем мјесту, не објављују.

Као посебан дио, у оквиру базе података, развијен је и модул за уношење података о родбинским везама појединих чланова, чиме се постиже још већа информисаност и омогућава лакше претраживање и повезивање чланова породице. Овим Удружење породицу ставља у први план, сматрајући је једним од најважнијих стубова друштва и једном од највећих традиционалних вриједности наше културе.

Прилози и донације су још један од могућих извора финансирања. Велики број наших људи помагао је рад Удружења на овакав начин, на чему им је Удружење веома захвално. Иако нису занемарљиви, износи који се добијају на овакав начин су све мањи. Ово је у потпуности разумљиво, с обзиром на ситуацију која влада и у друштву и на тржишту. Са друге стране, није логично очекивати да исте компаније или појединци стално одвајају средства као донације Удружењу, па сматрамо да не можемо, због моралних разлога, акценат стављати на овакав вид трајног финансирања.

Партнерски програм је осмишљен тако да Удружење и компаније које у овом програму учествују остварују заједничку сарадњу и добит на одређеним пројектима. Удружење, у границама својих правних и физичких могућности, остварује контакте и успоставља комуникацију између потенцијалног купца са једне и потенцијалног понуђача роба и услуга са друге стране. Дио профита који партнерска компанија (или више њих) оствари од ових послова, а који је дефинисан у уговору о партнерству, уплаћује се на рачун Удружења. Ово се све може односити и на физичка лица.

Овим не само што Удружење остварује одређени приход, него помаже у повезивању наших људи који имају своје компаније и послове у циљу лакшег проналажења тржишта и повећања броја клијената.

У модерном пословању друштава, компанија и организација веома важну улогу у програму финансирања имају **промоција и реклама**. Удружење ће свим заинтересованим понудити закуп рекламног простора на својој интернет страници www.glatoc.com, на другим облицима електронских и штампаних медија и друштвених група, те у листу „Коло“.

Посебну пажњу Удружење ће посветити добијању **средстава из фондова**, које обезбјеђују домаће и међународне организације и друштвене заједнице. Размишљања иду у смијеру оспособљавања одређеног броја младих људи да могу успјешно пратити и реализовати пројекте везане за разне типове фондова. У виду имамо фондове које одобравају државне институције, институције локалних заједница на којима Удружење дјелује, те фондове које додјељују међународне организације.

Удружење ће бити материјално, технички и кадровски оспособљено за **пружање услуга** правне помоћи, извођење стручних курсева и семинара и других интелектуалних услуга. Овај извор прихода није занемарљив, с обзиром да постоји реална потреба да се људи свакодневно обучавају и дошколовавају за одређене активности, а које нису садржане или обухваћене конвенционалним системима школовања. Планирано је опремање простора са рачунарском и другом неопходном опремом, која ће омогућити квалитетно извођење и реализацију оваквих активности.

С обзиром на могућност модерног човјека да до информације долази на најбржи могући начин, очекујемо да ће се интернет технологија и други облици комуникације и код нас развијати повећаном брзином. Осим у просторијама које се налазе под управом Удружења, **продају сувенира** и других промотивних материјала (одјевни предмети, календари, разгледнице, фотографије, видео материјал, предмети за општу употребу...) биће могуће остварити и путем интернета. Овим ће сви наши производи бити доступни свима, широм планете. У уској вези са овом активношћу, Удружење ће одређене приходе остваривати и продајом властитог промотивног материјала у електронском облику (мултимедије, филмови, фотографије, слике...) или материјала у издавачкој дјелатности.

10. МЕДИЈСКИ НАСТУП

Као што смо у претходним дијеловима овог документа нагласили, рад Удружења у досадашњем периоду није био довољно медијски праћен. Анкете које смо до сада спровели показују да, највише због тога, велики број Гламочана уопште није упознат са радом Удружења. У томе треба тражити један од главних разлога релативно мале заинтересованости потенцијалних чланова за рад и дјеловање Удружења. Чињеница је да се јавно мњење највише формира на основу медијских активности и информација, потпуно је јасно да се ово стање медијског „ћутања“ што брже и ефикасније мора мијењати.

Да би се ова слика промијенила набоље, планирано је да се у наредном периоду, а са почетком што је прије могуће, медијима приступи на потпуно другачији и модеран начин, базиран на искуствима и сазнањима о савременом пословању.

Удружење ће се убудуће својим члановима, али и онима који то тек планирају постати, обраћати на неколико начина:

- појављивањем у писаним медијима (новине, часописи)
- издавањем властитог промотивног материјала у штампаној форми
- појављивањем у електронским медијима (радио, телевизија, интернет)
- редовним организовањем конференција за новинаре (минимално једном мјесечно)
- издавањем властитог билтена, са пресеком дешавања и рада Удружења и информисањем заједнице и појединаца о тим активностима (једном мјесечно)

Колико год је ово важно са становишта упознавања чланства са радом Удружења, толико је важно да локалним заједницама у којима дјелујемо дајемо до знања да желимо бити активни учесници свих дешавања у тој заједници, а на опште добро. Сliku која се о Гламочанима формирала годинама уназад у потпуности треба свести на реалну основу, како би сви учесници, сарадници, партнери и чланови поменутих заједница стекли праву слику о нама као добрим домаћинима, комшијама, пријатељима и сарадницима. Само тако ћемо подићи углед у друштву и заједницама у којима живимо.

У оквиру поменутих активности, желимо пажњу посветити и прилику да о нама понешто кажу пружити свима онима који мисле отворено и без предрасуда. Са овим активностима добијамо на повећању угледа, а свједочења о томе шта и како радимо умногоме ће (ако не и понајвише) додатно афирмисати позитивну слику о Удружењу и нама самима.

11. ПЛАНИРАНЕ АКТИВНОСТИ

Завичајно удружење је до сада у свом раду организовало или учествовало у организацији великог броја манифестација и догађаја локалног или регионалног карактера. Неке од њих смо већ и поменули у овом документу. Како би заокружили дјеловање и придобили што већи број активних чланова, планирано је да спроведемо или учествујемо у спровођењу следећих активности:

- Дани Гламочке културе (изложбе слика и фотографија, изложбе етно и модерних експоната, књижевне вечери, културне манифестације)
- Гламочко вече, са добром основом да догађај прерасте у Дане Гламочана
- Формирање и одржавање централне базе података о свим Гламочанима
- Обиљежавање Дана гламочке бригаде, у сарадњи са заинтересованим организацијама и другим субјектима у Гламочу (мјесто одржавања: Гламоч)
- Давање парастоса погинулим борцима (мјесто помена: црква у Гламочу)
- Подизање спомен обиљежја погинулим борцима (мјесто: Гламоч)
- Учешће у организацији привредно-културне и туристичке манифестације „Дани гламочког кромпира“
- Организација Вечери гламочке омладине
- Учешће у хуманитарним акцијама и активностима за повратнике, избјегла и расељена лица и дјецу, те борце и инвалиде, у складу са својим могућностима
- Организовање спортско-забавних активности
- Организовање научних и стручних семинара, савјетовања, трибина и округлих столова
- Стипендирање студената и ученика
- Спровођење активности на изради мултимедијалног пројекта о Гламочу
- Спровођење активности на реализацији документарног филма о животу повратника на територији Гламоча, са социјалном тематиком
- Организовање рада и дешавања у Клубу Завичајног удружења
- Спровођење процедуре заштите имена и производа „гламочки кромпир“ на домаћем и међународном тржишту
- Организовање курсева страних језика и курсева рада на рачунару

9. ЗАКЉУЧАК

Као што смо већ поменули, овај документ би требао дати смјернице за активности на побољшању рада Завичајног удружења „Гламоч“ у наредном периоду. На имплементацији планова који су овдје изнесени радиће активно сви чланови Удружења.

Документ се може користити за промовисање позитивних вриједности и намјера у раду Удружења. Он може бити смјерница и осталим одборима да према њему усклађују своје активности.

Овај документ ће бити представљен јавности на свим јавним мјестима која су доступна Удружењу. Стратегија ће бити и добар ослонац руководиоцима појединих сектора, секција, актива, одбора и других поменутих организационих јединица у њиховом раду.

Како је Стратегија жива и подложна усаглашавању и прилагођавању новонасталим условима, остављене су могућности за њено стално праћење и усавршавање. На тим пословима биће ангажовани чланови руководства, а у складу са захтјевима и потребама чланова Удружења, симпатизера, пријатеља и пословних сарадника.